

NOTAT

Dato: 8. december 2014
Kontor: Almene boliger
Sagsnr.: 2014 - 10334
Sagsbeh.: Ini
Dok id: 565516

Forslag

til

Lov om ændring af lov om almene boliger m.v. (Sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler)

§ 1

I lov om almene boliger m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1023 af 21. august 2013, som ændret senest ved § 8 i lov nr. 722 af 25. juni 2014 foretages følgende ændringer:

1. Efter § 107 indsættes før overskriften før § 108:

”§ 107 a. Almene boligorganisationer kan i forbindelse med udbud af bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser anvende sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler.”

2. I § 113, stk. 1, ændres ”§§ 103, 104 og 106-110” til: ”§§ 103, 104, 106, 107 og 108-110”.

3. I § 114, stk. 1, ændres ”§§ 103-108” til: ”§§ 103-107 og 108”.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. marts 2015.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning og baggrund

Lovforslaget udmønter den del af aftalen af 28. november 2014 mellem regeringen (Socialdemokraterne og Radikale Venstre), Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti om anvendelsen af Landsbyggefondens midler og effektivisering af den almene boligsektor, der vedrører praktik- og lærlingepladser. Parterne anerkender boligorganisationernes store indsats for at skaffe uddannelses- og praktikpladser og opfordrer til, at der indgås flere lokale partnerskabsaftaler mellem boligorganisationer og entreprenører om etablering af yderligere uddannelses- og praktikpladser.

I forlængelse heraf er der mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten enighed om at sigte mod, at mindst 12 pct. af de beskæftigede ved nybyggeri og renovering, som støttes af Landsbyggefonden, skal være lærlinge i praktik samt at følge udviklingen i etableringen af praktik- og lærlingepladser som led i partnerskabsaftalerne.

Endelig er der enighed mellem de nævnte parter om at etablere en hjemmel til - som supplement til de nævnte frivillige lokale partnerskabsaftaler - at almene boligorganisationer kan stille krav om uddannelses- og praktikaftaler i de enkelte udbud.

2. Lovforslagets indhold

Lovforslaget indeholder følgende:

- Hjemmel for de almene boligorganisationer m.fl. til at anvende sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i forbindelse med udbud.

2.1. Gældende regler

De gældende regler for almene boligorganisationer indeholder en nærmere afgrænsning af boligorganisationernes hovedformål (kerneaktiviteter) og af de aktiviteter (sideaktiviteter), som boligorganisationerne må udføre udover deres kerneområde. Reglerne finder tilsvarende anvendelse for selvejende almene ungdomsboliginstitutioner og selvejende almene ældreboliginstitutioner.

Efter disse regler kan almene boligorganisationer og de nævnte selvejende institutioner opføre og administrere støttet boligbyggeri samt herudover udføre aktiviteter, der har en naturlig tilknytning til boligerne og administrationen af disse. Reglerne åbner bl.a. mulighed for, at boligorganisationerne kan iværksætte socialt forebyggende indsatser over for udsatte unge, herunder indsatser der rummer et uddannelsesperspektiv. Reglerne forudsætter dog, at de nævnte aktiviteter tager afsæt i det enkelte boligområde.

Almene boligorganisationer og de nævnte selvejende institutioner er i forbindelse med indhentning af tilbud på bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser omfattet af gældende udbudsregler, herunder EU's udbudsregler. Boligorganisationerne kan i den forbindelse som ordregiver stille relevante og saglige krav til kontraktens indhold.

Det følger bl.a. af EU's udbudsregler, at ordregiveren ikke kan stille krav om, at den entreprenør/leverandør, der vinder den udbudte opgave, skal beskæftige danske elever eller

praktikanter., herunder personer fra et nærmere angivet boligområde. De nævnte regler er ufravigelige.

De almene boligorganisationer og de nævnte selvejende institutioner har derfor - på grund af de nævnte regler om boligorganisationernes formål m.v., som forudsætter, at aktiviteterne tager afsæt i det enkelte, lokale boligområde - ikke mulighed for at stille krav om sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i de enkelte udbud, der samtidig opfylder EU's udbudsregler.

2.2. Den foreslåede ordning

Boligselskabernes Landsforening og Dansk Byggeri har i efteråret 2011 indgået en partnerskabsaftale om praktikpladser m.v. I aftalen lægges op til indgåelse af frivillige aftaler lokalt mellem de almene boligorganisationer og byggevirksomhederne om bl.a. praktikpladser i forbindelse med byggeprojekter.

I forlængelse heraf er iværksat en omfattende oplysningsindsats med henblik på, at de nævnte lokale partnerskabsaftaler realiseres. På nuværende tidspunkt er der indgået en række af sådanne aftaler mellem almene boligorganisationer, byggevirksomheder og andre relevante parter (erhvervsskoler, kommunale jobcentre m.fl.). Aftalerne har en generel karakter og indgås uafhængigt af de enkelte udbud om bygge- og anlægsarbejder m.v.

Som supplement til disse partnerskaber foreslås der tilvejebragt en hjemmel til, at de almene boligorganisationer m.fl. kan anvende sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i forbindelse med konkrete udbud af bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser. Anvendelse af de nævnte klausuler bliver dermed en del af de almene boligorganisationers lovlige virksomhedsområde. Klausulerne fastlægger, at entreprenøren/leverandøren skal benytte elever i opgaveløsningen. De nævnte klausuler kan f.eks. være aktuelle i de tilfælde, hvor der ikke er indgået - eller hvor der ikke har kunnet opnås enighed om at indgå - en frivillig partnerskabsaftale med henblik på at skaffe praktikpladser inden for det eller de områder, som er relevante for den konkrete kontrakt.

3. Økonomiske konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget giver almene boligorganisationer m.fl. mulighed for at anvende klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i forbindelse med udbud i tilknytning til bl.a. nybyggeri og renoveringsprojekter med støtte fra Landsbyggefonden. Lovforslaget har ikke økonomiske konsekvenser for det offentlige.

Lovforslagets økonomiske konsekvenser skal forhandles med kommunerne.

4. Administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for det offentlige.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet. Der vil dog for en virksomhed, der indgår en kontrakt med en almen boligorganisation kunne være stillet vilkår om, at virksomheden indgår uddannelses- og praktikaftaler.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder i § 1, nr. 1 og 2, bestemmelser om overdragelse af udførelsen af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse til virksomheder, jf. Kommissionens afgørelse af 20. december 2011 om anvendelse af bestemmelserne i artikel 106, stk. 2, i traktaten om den Europæiske Unions funktionsmåde på statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste ydet til visse virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse 2012/21/EU (EUT L 7 af 11.1.2012, s. 3).

Det er vurderet, at nævnte bestemmelser i lovforslaget er i overensstemmelse med Kommissionens afgørelse.

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter herudover.

9. Høring

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 8. december 2014 til den 5. januar 2015 været sendt til høring hos følgende organisationer m.v.: Advokatrådet, Advokatsamfundet, Akademisk Arkitektforening, Alzheimerforeningen, Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ATP-ejendomme, BAT-Kartellet, Boligselskabernes Landsforening, BOSAM, Byfornyelsesrådet, Byggeskadefonden, Byggeskadefonden vedr. Bygningsfornyelse, Byggesocietetet, Byggeriets Evaluerings Center, Bygherreforeningen i Danmark, Danmarks Lejerforeninger, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Advokater, Danske arkitektvirksomheder, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Danske Studerendes Fællesråd, Danske Ældreråd, Danske Udlejere, Det centrale Handicapråd, Ejendomsforeningen Danmark, Finansrådet, Foreningen Danske Revisorer, Foreningen af Rådgivende Ingeniører FRI, Foreningen til boliger for ældre og enlige, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Forsikring og Pension, Husleje- og Beboerklagenævnsforeningen, Håndværksrådet, Kommunekredit, KL, Kollegiekontorerne i Danmark, Kommunernes Revision – BDO, Landsbyggefonden, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen Ældre Sagen, Lejernes Landsorganisation i Danmark, O.K.-fonden, Praktiserende Arkitekters Råd, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Rådet for Socialt Udsatte, Rådet for Etniske Minoriteter og Statens Byggeforskningsinstitut.

10. Samlet vurdering af lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/ Mindreudgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske	Ingen	Ingen

konsekvenser for stat, kommuner og regioner		
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	<p>Lovforslaget indeholder bestemmelser, der omfatter af Kommissionens afgørelse af 20. december 2011 om kompensation til virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse. Det er vurderet, at de nævnte bestemmelser i lovforslaget er i overensstemmelse med Kommissionens afgørelse.</p> <p>Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter herudover.</p>	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at de almene boligorganisationer får hjemmel til i konkrete udbud af bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser at stille krav om sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler.

De nævnte klausuler er et kontraktvilkår, som den almene boligorganisation indarbejder i udbudsmaterialet og som indebærer, at entreprenøren/leverandøren skal benytte elever i opgaveløsningen. Ved elever forstås en arbejdstager, som entreprenøren/leverandøren eller dennes underentreprenører/leverandører indgår/har indgået en uddannelsesaftale om et uddannelsesforløb med.

Det er ikke en betingelse, at det pågældende udbud sker i forbindelse med et projekt, som den almene boligorganisation gennemfører med støtte fra kommunalbestyrelsen eller Landsbyggefonden. De pågældende klausuler kan også anvendes i forbindelse med ustøttede projekter og i forbindelse med tjenesteydelser. Der er heller ikke fastsat særlige tærskelværdier - i form af en kontraktsum - for, hvornår en almen boligorganisation kan anvende de nævnte klausuler.

Det bemærkes, at den ovenfor nævnte hjemmel for de almene boligorganisationer vil finde tilsvarende anvendelse for selvejende almene ældre- og ungdomsboliginstitutioner samt for selvejende ungdomsboliginstitutioner, jf. henholdsvis § 114, stk. 2 og 3, og § 117, stk. 2, i loven.

Den almene boligorganisation og de nævnte selvejende institutioner skal som ordregiver sikre, at EU's udbudsregler overholdes. Ordregiveren skal bl.a. overveje, om en social klausul i et udbud er proportionalt i forhold til opgaven, som udbydes, og om klausulen kan medføre en overtrædelse af ikke-diskrimination- og ligebehandlingsprincipperne. Lovligheden af sociale klausuler i et offentligt udbud - herunder et udbud foretaget af en almen boligorganisation - beror altid på en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde. Dog vil ordregiveren som nævnt i de almindelige bemærkninger ikke kunne stille krav om anvendelse af danske elever, herunder elever med bopæl i boligområdet.

Kommunalbestyrelsen vil endvidere i forbindelse med tilsagn om støtte til nybyggeri m.v. kunne stille som tilsagnsvilkår, at boligorganisationen eller en af de nævnte selvejende institutioner skal overveje at anvende en social klausul om uddannelses- og praktikaftaler i forbindelse med boligorganisationens eller institutionens udbud af arbejder og leverancer i tilknytning til den konkrete sag.

Der henvises nærmere til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vejledning af 30. august 2013 om uddannelses- og praktikaftaler i forbindelse med udbud. Af vejledningen fremgår bl.a., hvordan en social klausul om uddannelses- og praktikaftaler kan formuleres. Desuden gennemgår vejledningen de retlige rammer for brugen af klausuler i kontrakter, der er omfattet af EU's udbudsregler.

Til nr. 2.

Det foreslås, at ministeren for by, bolig, og landdistrikter ikke bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om boligorganisationernes adgang til at anvende sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler. Det er således op til den enkelte boligorganisation og kommune at afgøre i hvilke sager, de nævnte klausuler skal anvendes. Der henvises nærmere herom til bemærkningerne til nr. 1.

Til nr. 3.

De gældende regler om boligselskabernes formål m.v. finder ikke tilsvarende anvendelse på almene ældreboliger, som ejes af en kommune eller en region, jf. § 31, stk. 1, i almenboligloven.

Almenboligloven udgør derfor ikke en barriere for, at kommunerne eller regionerne kan anvende sociale klausuler ved udbud af bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser i forbindelse med de nævnte kommunalt eller regionalt ejede ældreboliger.

Som konsekvens heraf er det i § 1, nr. 3, foreslået, at den foreslåede adgang for almene boligorganisationer m.fl. til at anvende sociale klausuler ikke skal finde tilsvarende anvendelse for de nævnte kommunalt eller regionalt ejede ældreboliger.

Det skal i øvrigt tilføjes, at kommunerne og regionerne siden 1. januar 2014 har været forpligtet til at overveje anvendelse af sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler ved udbud af bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser efter et "følg eller forklar princip". Forpligtelsen følger af aftalerne om kommunernes og regionernes økonomi for 2014.

Til § 2

Lovforslaget foreslås at træde i kraft den 1. marts 2015.